

Kur'an'ın kâinatı nurlandırdığı gece: Kadir Gecesi

Kadir kelimesi “hüküm, şeref, güç, yücelik” gibi anlamlara gelir. Dinî literatürde ise “Leyletü'l-Kadr” şeklinde Kur'ân-ı Kerîm'in indirildiği gecenin adı olarak kullanılır.

Allah, insanlara peygamberler vasıtasıyla ilâhî mesajlarını ileterek yaşantılarını şekillendirmişlerdir. Son hitabı ve nihaî mesajı olan Kur'ân-ı Kerîm'in Hz. Peygamber'e (asm) indirmesi insanlığın hidayetinde bir dönüm noktası teşkil ettiği için bu olayın gerçekleştiği gece özel bir anlam taşır. Önceki ümmetlerin uzun ömürlü olmaları ve Hz. Peygamberin (asm) ümmetinin ömürlerinin daha kısa olması sebebiyle fazla sevap kazanamamalarından dolayı üzülmüştür. Allah, Hz. Peygamberimizi (asm) teselli etmek amacıyla Kadir Gecesi'nin verildiği şu hadiste belirtilmiştir.

İmam Mâlik'in Muvatta'daki kaydına göre şu rivâyet kendine ulaşmıştır:

“Hz. Peygamber'e (asm) ümmetinin ömrü gösterilmiş. Resûlullah (asm), önceki ümmetlerin ömrüne nispetle kısa olduğu için, amelde onların uzun ömürde işlediklerine yetişemezler diye bu ömrü kısa bulmuş. Bunun üzerine Cenab-ı Hak bin aydan hayırlı olan Kadir Gecesi'ni vermiştir.” 1

Kadir Gecesi, Ramazan ayı içerisinde olmasından ayın tamamında Kadir Gecesi aranması dolayısıyla halk arasında “Her gördüğünü Hızır, her geceyi Kadir bil” sözü değer kazanmıştır. Fakat bu gecenin daha çok Ramazanın son on veya yedi günündeki tekli gecelerde aranması gerektiğine dair hadisler gecenin tesbitiyle ilgili bazı ipuçları vermektedir.

Kadir Gecesi'nin kesin olarak belirtilmemesinin hikmeti üzerinde duran âlimler, gecenin faziletinden istifade etmenin uygun olduğunu söylemişlerdir. Çünkü bildirilmesi halinde sadece o gecenin ihya edilmesiyle iktifa edebilirler. Halbuki belirsizlik sayesinde Kadir Gecesi ümidi ile Ramazanın bütün gecelerinde Kadir Gecesi'nin aranması bu vesileyle ibadet şuuru içerisinde geçirilmesine vesile olmuştur.

Kadir Gecesi'nin fazileti ile ilgili hadis-i şerifler:

“Kim inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek Kadir Gecesi'ni ihyâ ederse geçmiş günahları bağışlanır.” 2

Ramazan ayının son on gecesini ve özellikle 27. gecesini ihya noktasında hassasiyet göstermişlerdir. Bu gecede Hz. Peygamberin (asm): “Allahım! Sen affedicisin, affi seversin, O halde beni de affet” şeklinde duâ edilmesini tavsiye ettiği belirtilmiştir.

Kadir Gecesi'nin faziletini belirten hadis-i şeriflerden dolayı Müslüman toplumlarında ve özellikle Osmanlılarda Kadir Gecesi diğer gecelere nispeten farklı bir şekilde ihya edilmiştir.

Mübârek gecelerin ihyâsı ile ilgili hususî bir ibadet mevcut değildir. Ancak, namaz, tilâvet-i Kur'ân, duâ gibi bütün ibâdet çeşitleri ile gece ihya edilebilir. Bu gece duâlara icabet edilen vakitlerden biri olmasından dolayı duâyâ ağırlık verilmesi sünnettir.

Nitekim Peygamberimiz de (asm) o gecede, "Allahümme inneke afivvüntühibbü'laffe fe'fü annî" diyerek duâ edilmesini tavsiye etmiştir.

"Allahım! Sen affedicisin, affi seversin, O halde beni de affet."

Bediüzzaman'da Kastamonu Lâhikası'nda Ramazan ayında özellikle de Kadir Gecesi'nde insanlara bir ömrü feyizlendirmesi için yalnız kendisine değil, şirket-i maneviye esasıyla duâ etmenin en önemli zaman dilimi olduğu için şöyle ifade eder: "Seksan küsur sene kıymetinde bulunan ve Ramazan-ı Şerifin mecmuunda gizlenen hakikat-i leyle-i Kadri kazanmak için, Risale-i Nur şakirtlerinin şirket-i maneviye-i uhreviyeleri muktezasınca, her biri, mütekellim-i maalgayr (ben değil, biz) sîgası olan "Allahümme ecirnâ, irhamnâ, ve iğfirlenâ" gibi tabiratta, "biz" dedikleri vakit, Risale-i Nur'un sadık şakirtlerini niyet etmek gerektir. Tâ her bir şakirt umumun namına münâcat edip çalışsın." 3

Dipnotlar:

1- Muvatta, "İ'tikaf", 6.

2- Buhârî, Fazlu leyleti'l-Kadr"

3- Kastamonu Lâhikası s. 205.